

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-86>

УДК 65.011.56

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ В МАРКЕТИНГУ

PRESENTATION AS A VISUALIZATION TOOL: FEATURES AND SIGNIFICANCE IN MARKETING

Ромащенко Ольга Сергіївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу,
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3147-2022>

Крижко Ольга Валеріївна

старший викладач кафедри маркетингу,
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1662-469X>

Снітко Артем Сергійович

старший викладач кафедри маркетингу,
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-0967-8220>

Romshchenko Olga, Kryzhko Olha, Snitko Artem
State University of Information and Communication Technologies

У статті досліджено вплив основних інструментів візуалізації інформації на споживача, які підвищують якість комунікації та сприяють досягненню поставлених цілей, а також розроблено рекомендації по створенню презентацій, які ефективно доноситимуть інформацію, вражатимуть своєю візуальною привабливістю та відповідатимуть запитам аудиторії. Презентації є незамінним інструментом для візуалізації інформації в багатьох сферах життя, від освіти до бізнесу та науки. У статті виділено факти, як краще спілкуватись з аудиторією, досліджені етапи створення презентації, дотримання яких допоможе створити презентацію, яка ефективно доносить інформацію, вражатиме своєю візуальною привабливістю та відповідатиме запитам аудиторії. У сучасному інформаційному суспільстві презентації залишаються ключовим інструментом для ефективного передачі знань та ідей.

Ключові слова: інформація, візуалізація інформації, презентація, комп'ютерні технології, візуальні елементи, персоналізація контенту, цифрові презентації, інтерактивні елементи, візуальна привабливість.

In today's world, overflowing with information, it is important not only what we transmit, but also the way we present this data. One of the most effective ways of processing information, which allows us to present it in a simple and understandable form for further use, is data visualization. Modern computer technologies offer a wide range of methods and tools for data processing. A rational approach to creating visualizations ensures optimal presentation of information and promotes its effective use. The article examines the impact of the main tools of information visualization on the consumer, which improve the quality of communication and contribute to achieving the set goals, and also develops recommendations for creating presentations that will effectively convey information, impress with their visual appeal and meet the needs of the audience. The importance of presentation lies in the convenience of perception of information. Graphs, diagrams and other visual elements help simplify complex information and make it more accessible for understanding. The use of different colors, fonts and formatting attracts attention and helps to emphasize important points. Visual elements stimulate visual memory, which allows you to remember information better than text. Successful presentations leave a strong impression and contribute to better memorization of key ideas. Presentations increase the effectiveness of communication, help to structure the speech and adhere to the sequence of presentation of the material. Well-thought-out presentations keep the audience's attention and promote active interaction, and the use of interactive elements, such as video and animation, makes presentations more exciting. Successfully prepared presentations show a professional approach to the matter and emphasize the competence of the speaker. The relevance of presentations in the modern world cannot be overestimated.

They have become an integral part of both educational and professional processes and are a powerful tool that helps not only to convey information, but also to do it effectively, clearly and interestingly.

Keywords: information, information visualization, presentation, computer technologies, visual elements, content personalization, digital presentations, interactive elements, visual appeal.

Постановка проблеми. У сучасному світі, переповненому інформацією, важливо не лише те, що ми передаємо, але й спосіб подання цих даних. Одним із найефективніших способів обробки інформації, що дозволяє представити її у простій і зрозумілій формі для подальшого використання є візуалізація даних. Сучасні комп'ютерні технології пропонують широкий спектр методів і засобів для обробки даних. Раціональний підхід до створення візуалізацій забезпечує оптимальне подання інформації та сприяє її ефективному використанню.

Важливість презентації полягає в зручності сприйняття інформації. Графіки, діаграми та інші візуальні елементи допомагають спрощувати складну інформацію і роблять її більш доступною для розуміння. Використання різних кольорів, шрифтів та форматувань привертає увагу та допомагає акцентувати важливі моменти. Візуальні елементи стимулюють зорову пам'ять, що дозволяє краще запам'ятовувати інформацію порівняно з текстом. Вдалі презентації залишають сильне враження і сприяють кращому запам'ятовуванню ключових ідей. Презентації підвищують ефективність комунікації, допомагають структурувати виступ та дотримуватися послідовності викладення матеріалу. Добре продумані презентації утримують увагу аудиторії і сприяють активній взаємодії, а використання інтерактивних елементів, таких як відео та анімації, робить презентації більш захоплюючими. Вдало підготовлені презентації показують професійний підхід до справи та підкреслюють компетентність доповідача.

Актуальність презентацій у сучасному світі неможливо переоцінити. Вони стали невід'ємною частиною як освітніх, так і професійних процесів і є потужним інструментом, який допомагає не тільки передавати інформацію, але й робити це ефективно, зрозуміло і цікаво.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що тема презентацій як інструменту візуалізації інформації активно досліджується в наукових колах. Теоретичні аспекти, типологія способів, унікальних прийомів та розробка методик застосування візуалізації інформа-

ції досліджувалися у працях таких вчених, як Алексеєнко І. І., Білоусова Л. І., Гафіатуліна І. В., Гузьо М. С., Житеньова Н. В., Лелюк С. В., Окунькова О. О., Полтініна О. П., Терещенко С. П., Фатенок-Ткачук А. О., Януш Р. І. та інші. Дослідження в цій сфері акцентують увагу на важливості правильної структури та змісту презентацій. Зокрема, вивчаються принципи ефективного поєднання тексту, графіки, кольорів і анімацій для підвищення сприйняття інформації. Науковці досліджують, як психологічні фактори впливають на здатність аудиторії запам'ятовувати матеріал, представлений у візуальній формі. Окрему увагу приділено унікальним прийомам, таким як використання кольорових схем, шрифтів, пропорцій слайдів, а також методів створення «історій» через візуальний ряд (сторітелінг).

Методики створення ефективних презентацій охоплюють рекомендації щодо структурування інформації, вибору ключових повідомлень і підготовки матеріалів для різних типів аудиторій. Також досліджуються особливості використання презентацій у різних галузях: освіта, бізнес, маркетинг, наука.

На основі аналізу праць зазначених науковців можна зробити висновок, що сучасні підходи до візуалізації інформації в презентаціях спрямовані не лише на забезпечення доступності даних, але й на підвищення їхньої естетичної привабливості та інтерактивності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний прогрес у дослідженні візуалізації інформації та створення ефективних презентацій, залишаються аспекти, які потребують подальшого вивчення. Хоча багато досліджень охоплюють загальні принципи створення презентацій, мало уваги приділено розробці індивідуальних підходів до різних груп аудиторії з урахуванням їхніх культурних, вікових, професійних або когнітивних особливостей. Використання інтерактивних елементів, таких як доповнена реальність (AR), віртуальна реальність (VR) та інтерактивні симуляції, лише починає досліджуватися. Їхній вплив на ефективність презентацій потребує глибшого аналізу. Зі зростанням обсягів даних залишається відкритим питання розробки інструментів для автоматичного створення адаптивних, ефек-

тивних і естетичних презентацій із мінімальним втручанням користувача. Існує потреба в поглибленому вивченні того, як різні стилі візуалізації впливають на когнітивне сприйняття, увагу та емоційний відгук аудиторії. Таким чином, основні невирішені аспекти зосереджуються на індивідуалізації підходів, інтеграції новітніх технологій, автоматизації та психологічному вимірі створення презентацій. Їхнє подальше вивчення відкриває можливості для підвищення ефективності та універсальності візуалізації інформації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення впливу основних інструментів для візуалізації інформації на споживача, які підвищують якість комунікації та сприяють досягненню поставлених цілей, а також розробка рекомендацій по створенню презентацій, які ефективно доноситимуть інформацію, вражатимуть своєю візуальною привабливістю та відповідатимуть запитам аудиторії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Візуалізація інформації – це процес перетворення даних у зрозумілі графічні форми, що полегшують їх аналіз та використання. Сучасні інструменти для візуалізації охоплюють широкий спектр програмних рішень, кожне з яких має свої унікальні можливості, переваги та сфери застосування.

Одним із найзатребуваніших інструментів для візуалізації інформації, який забезпечує наочне та доступне подання даних, ідей і концепцій є презентація. Завдяки комбінуванню тексту, зображень, графіків та інших візуальних елементів, вона сприяє приверненню уваги аудиторії, спрощує сприйняття складної інформації та підвищує ефективність комунікації [1].

Презентації займають ключове місце в різних сферах діяльності.

Освіта: Викладачі застосовують презентації для роз'яснення складних тем, використовуючи текстові матеріали, зображення та діаграми.

Бізнес: Презентації слугують інструментом для демонстрації результатів роботи, ана-

лізу прогнозів і представлення маркетингових стратегій.

Наука: Науковці застосовують презентації для показу результатів досліджень під час конференцій та семінарів.

В широкому розумінні: «Презентація – це представлення інформації – проектів товарів, навчальних матеріалів і т.д. з метою інформування, навчання або надання слухачам переконливої дії і спонукання їх до дій, які вигідні виступаючому або тим, кого він представляє» [5].

Згідно з цим визначенням, в процесі презентації виступаючі зазвичай виконують наступні дії (рис. 1):

- Інформування є однією з цілей презентації, а також основною причиною будь-якого спілкування.

- Переконавання – аудиторія має поділяти точку зору доповідача, проте часто не розуміє його меседжу, і її висновки не завжди відповідають задумам спікера. Тому доповідач прагне скоригувати певні аспекти поведінки, поглядів і переконань своєї аудиторії.

- Спонування до дії – часто є основною метою багатьох презентацій. Тому доповідь спікера закінчується пропозиціями.

Таким чином, виходячи з вищесказаного, можна розділити презентацію на дві групи в залежності від мети повідомлення або переконання.

Презентер у інформативній презентації не намагається змінити поведінку людини, а просто повідомляє факти. Прикладом такого типу презентації є повідомлення, яке інформує інших про хід проекту.

Проводячи презентацію переконливу, презентер намагається змінити поведінку чи переконання людини. У бізнесі часто проводяться презентації, які є як інформативними, так і переконливими, у багатьох випадках презентація є переконливим інструментом. Мета такої презентації – вплинути на поведінку слухача.

Презентації є потужним інструментом для ефективного передачі інформації, що широко використовується в таких сферах, як бізнес,

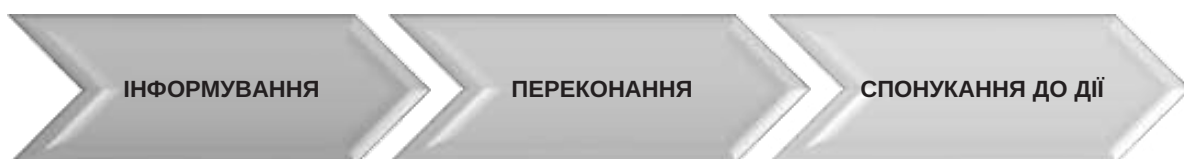

Рис. 1. Основні дії, які виконує презентер під час виступу

Джерело: [5]

освіта, наука та маркетинг. Вони мають кілька основних переваг, які роблять їх важливим елементом комунікації (рис. 2).

Презентації дають змогу поєднувати текст, графіку, діаграми, зображення та відео, що підвищує візуальну привабливість матеріалу та дозволяє пояснювати складні концепції через інфографіку або схеми, створювати емоційний зв'язок з аудиторією за допомогою кольорів і візуальних елементів, а також підвищувати залученість слухачів завдяки мультимедійним елементам.

Презентації дають можливість розділяти складні теми на простіші елементи, що полегшує їх розуміння. З їх допомогою можна викладати інформацію у лаконічній і зрозумілій формі, Використовувати списки та схеми для покрокового пояснення процесів.

Цифрові презентації можуть включати інтерактивні елементи, що активізують участь слухачів. Це опитування, голосування або запитання дозволяють підтримувати інтерес, гіперпосилання та відео роблять презентацію динамічною, інтерактивні слайди дозволяють змінювати матеріал під час виступу залежно від запитів аудиторії.

Презентації допомагають чітко і структуровано подавати інформацію, що забезпечує легкість сприйняття матеріалу, швидко передачу основних ідей та можливість робити акценти без перевантаження подробицями.

Дослідження показують, що поєднання тексту і візуальних елементів допомагає краще запам'ятовувати інформацію. Візуальні елементи використовуються для підкреслення важливих моментів, повторення ключових ідей на кількох слайдах – для покращення засвоєння, а контрасти кольорів і шрифтів – для виділення основних понять.

Презентації ефективно впливають на слухачів завдяки логічному та структурованому викладу матеріалу, використанню візуальних доказів, таких як фотографії, статистика.

Презентації – це універсальний формат, який легко адаптується до різних платформ. Можна створювати як офлайн, так і онлайн-презентації. Вони доступні для перегляду на різних пристроях: комп'ютерах, планшетах чи смартфонах, що дозволяє проводити презентації на великі відстані за допомогою відеоконференцій.

Презентації дозволяють швидко передавати важливу інформацію. Завдяки чіткій структурі слухачам не доводиться витратити час на розбір матеріалу.

Отже, презентації мають численні переваги, такі як візуальна привабливість, спрощення складних ідей, інтерактивність, ефективна комунікація, краща здатність до запам'ятовування, вплив на аудиторію, доступність і зручність. Завдяки цим якостям вони є важливим інструментом для передачі інформації в сучасному світі.

Велика частина презентацій має п'ять фатальних помилок:

1. Немає чіткої мети. Презентація містить лише факти, без чітких логічних міркувань, що ведуть до висновків. Відсутні конкретні пропозиції та заклики до дії.

2. Не зацікавлює слухачів. Презентація не показує, як аудиторія може отримати користь від того, що було сказано.

3. Нема логіки у викладенні. Послідовність презентації настільки заплутана, що слухач не може її відстежити.

4. Екстремальна деталізація. Основна ідея втрачається між деталями, тому що згадується багато різних фактів, в тому числі і

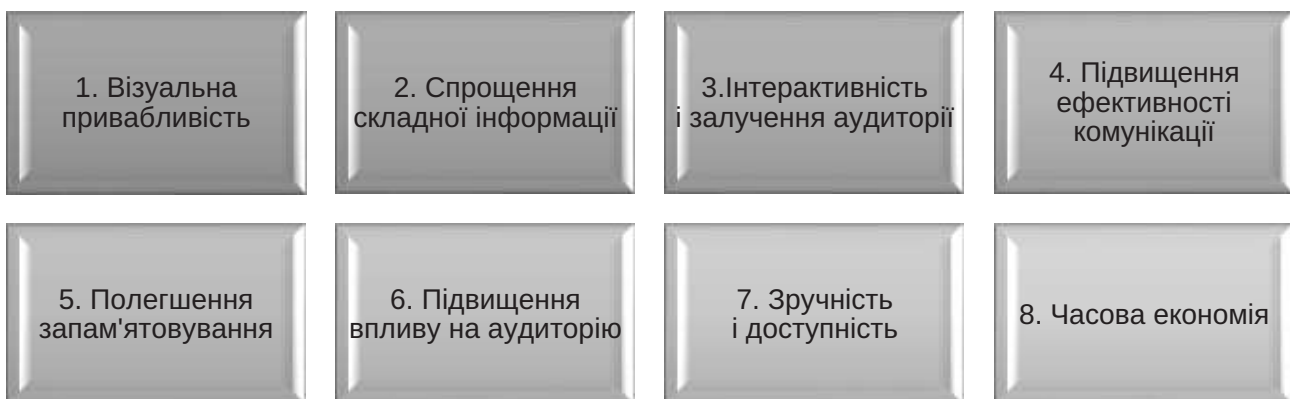

Рис. 2. Основні переваги презентації

Джерело: [2; 3]

непотрібних. Для аудиторії велика кількість фактів не є переконливим аргументом.

5. Затягнута доповідь. Це стає нудним задовго до закінчення презентації. Публіка відволікається.

Перш за все, щоб зробити грамотну презентацію, потрібно зрозуміти, як люди сприймають, слухають та реагують на інформацію, а нам потрібно створити презентацію, яка інформує, надихає та мотивує. За рекомендацією Dr. Susan Weischenk, виділимо п'ять фактів, як краще спілкуватись з аудиторією [5]:

1. Люди краще запам'ятовують в перші 20 хвилин, тому бажано робити невеличку перерву після кожної частини і ділити доповідь на 20 хвилин. Тоді люди стають більш уважними і довше запам'ятовують інформацію.

2. У людини є два основних канала сприйняття, це зір і слух. Слайди повинні бути максимально простими, щоб глядачі могли звертати на них увагу, не відволікаючись від вашої промови. Коли люди зосереджуються на читанні тексту на слайдах, вони перестають слухати вас.

3. Те, що ви говорите, є лише частиною Вашого повідомлення. Люди формують перше враження про доповідача за одну секунду. Їх підсвідомі реакції залежать від вашого голосу, рухів, одягу тощо. Спробуйте записати свій виступ на камеру та проаналізувати різні його аспекти.

4. Вставте в презентацію заклик до дії (call-to-action). Якщо ви прагнете заробити на

проекті, можна провести відмінну презентацію, але при цьому не донести до інвесторів, що вони мають очікувати.

5. Люди відображають ваші емоції та враження. Коли ви посміхаєтесь, вони відповідають посмішкою. Коли ви енергійні, їх заряджає ваша енергія. Продемонструйте свої відчуття, коли розмірковуєте про проблему. Люди прагнуть бачити ваші емоції та захоплення предметом [5].

Перед початком роботи над презентацією потрібно чітко визначити, що саме створюється, визначити послідовність кроків та розробити план. Створення якісної презентації вимагає дотримання певних етапів, які допомагають забезпечити логічну подачу, візуальну привабливість і доступність матеріалу. Процес створення презентації включає наступні етапи (рис. 3):

1. Постановка мети та аналіз аудиторії. Важливо визначити завдання презентації та зрозуміти аудиторію, а також визначити мету та аудиторію, їхній рівень знань, інтереси, очікування. Для студентів потрібно спрощувати інформацію, а для бізнес-партнерів – робити акцент на аналітиці.

2. Формування структури. Ефективна презентація повинна мати зрозумілу структуру. По-перше, це вступ, що включає коротке пояснення теми й мети. В основній частині фооуються головні ідеї з прикладами, фактами, графіками. І заключна частина включає підсумки й заклик до дії (за потреби). Для якісної презентації необхідно попередньо складеється детальний план слайдів.

Рис. 3. Етапи процесу створення презентації

Джерело: [3; 5; 6]

3. Підготовка змісту. Збір інформації та підготовка матеріалів включають ключові тези та текстову інформацію, зображення, таблиці, графіки, діаграми, а також відео, аудіо або інші мультимедійні файли. Використовується лише актуальні та перевірені дані.

4. Вибір стилю оформлення. Дизайн слайдів суттєво впливає на сприйняття інформації. Дизайн повинен бути простий і гармонійний, без зайвих елементів. Шрифти – читабельні, кольори – контрастні, але не надто яскраві (наприклад, темний текст на світлому фоні). Презентація повинна бути не перевантажена графікою.

5. Створення слайдів. Під час оформлення слайдів слід враховувати такі елементи:

– чіткість: один слайд це одна основна ідея.

– лаконічність: використання тез, коротких речень і маркерів замість великих текстових блоків.

– графічні елементи: інфографіка, таблиці чи зображення замість надмірного тексту. Порівняння краще подавати у вигляді діаграми чи таблиці.

6. Додавання мультимедіа. Мультимедійні елементи зробляють презентацію більш цікавою.

7. Редагування та перевірка. Перед використанням презентації необхідно перевірити послідовність і логічність подання матеріалу, а також виправити можливі помилки у тексті. Також необхідно переконатися, що всі елементи презентації виглядають гармонійно.

8. Репетиція виступу. Підготовка до презентації включає практичне відпрацювання. Необхідно переглянути слайди та вирішити, які пояснення до них додати, оцінити, скільки часу потрібно для кожного слайду.

9. Проведення презентації. Фінальний етап – демонстрація матеріалу перед аудиторією. Почати презентацію необхідно з при-

вітання, озвучити мету й коротко пояснити структуру презентації.

Дотримання цих етапів допоможе створити презентацію, яка ефективно доносить інформацію, вражатиме своєю візуальною привабливістю та відповідатиме запитам аудиторії.

Висновки. Презентації є ефективним інструментом візуалізації інформації, який поєднує простоту використання та широкі можливості для представлення даних. Використовуючи сучасні інструменти й технології, можна створювати не лише інформативні, а й візуально привабливі презентації, які підвищують якість комунікації та сприяють досягненню поставлених цілей. Проведений аналіз особливостей візуалізації інформації за допомогою презентацій дає змогу встановити:

1. Презентації дозволяють спрощувати та систематизувати складну інформацію за допомогою візуальних елементів, що робить її більш доступною для розуміння.

2. Використання графіків, діаграм та зображень стимулює зорову пам'ять, що сприяє кращому запам'ятовуванню представленого матеріалу.

3. Презентації допомагають чітко та лаконічно передавати інформацію, полегшуючи її сприйняття аудиторією та підвищуючи ефективність спілкування.

4. Добре підготовлені презентації привертають увагу слухачів, роблять виступи більш цікавими та інтерактивними.

5. Якісно оформлені презентації демонструють професіоналізм та компетентність доповідача, що підвищує довіру до його слів.

6. Презентації легко зберігати, пересилати та переглядати, що робить їх зручним інструментом для повторного використання в різних контекстах.

У сучасному інформаційному суспільстві презентації залишаються ключовим інструментом для ефективної передачі знань та ідей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білоусова Л. І., Житеньова Н. В. Онлайнкові інструменти візуалізації у діяльності сучасного педагога. *Scientific Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*. 2018. No. 7 (27).
2. Гузьо М., Фатенок-Ткачук А., Януш Р. Візуалізація облікових даних для прийняття ефективних управлінських рішень. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4063>
3. Лелюк С., Алексєнко І., Полтініна О. Візуалізація даних в управлінні проектами фінансової сфери. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-74>
4. Окунькова О. О. Візуалізація даних від простого до складного. *Інформатика, обчислювальна техніка та автоматизація*. 2022. Том 33 (72). № 3. С. 61–66. URL: https://www.tech.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/3_2022/10.pdf

5. Susan Weinschenk. «Lesson 10. Psychological Heuristics by Susan Weinschenk» *UXEL*. URL: <https://app.uxcel.com/lessons/psychological-heuristics-by-susan-weinschenk-881>

6. Терещенко С., Гафіатуліна І. Візуалізація навчально-го процесу як шлях активізації пізнавальної діяльності слухачів. *Вісник Науково-методичного цен-тру навчальних закладів сфери цивільного захисту*. 2017. No/ 27. С. 51–53. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7041/1/Tereshchenko%20Hafiatulina%2051-53.pdf>

REFERENCES:

1. Bilousova L. I., Zhytyen'ova N.V. Onlaynovi instrumenty vizualizatsiyi u diyal'nosti suchasnoho pedahoha [Online visualization tools in the activities of a modern teacher]. *Scientific Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*. 2018. № 7 (27).

2. Huz'o M., Fatenok-Tkachuk A., Yanush R. Vizualizatsiya oblikovykh danykh dlya pryunyattya efektyvnykh upravlins'kykh rishen' [Visualization of accounting data for making effective management decisions]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. 2024. Vyp. 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4063>

3. Lelyuk S., Aleksyeyenko I., Poltinina O. Vizualizatsiya danykh v upravlins'kykh proektakh finansovoyi sfery [Data visualization in financial project management]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. 2021. Vyp. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-74>

4. Okun'kova O. O. Vizualizatsiya danykh vid prostoho do skladnoho [Data visualization from simple to complex]. *Informatyka, obchyslyval'na tekhnika ta avtomatyzatsiya*. 2022. Tom 33 (72). № 3. P. 61–66. URL: https://www.tech.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/3_2022/10.pdf

5. Susan Weinschenk. «Lesson 10. Psychological Heuristics by Susan Weinschenk» *UXEL*. URL: <https://app.uxcel.com/lessons/psychological-heuristics-by-susan-weinschenk-881>

6. Tereshchenko S., Hafiatulina I. Vizualizatsiya navchal'noho protsesu yak shlyakh aktyvizatsiyi piznaval'noyi diyal'nosti slukhachiv [Visualization of the educational process as a way to activate the cognitive activity of students]. *Visnyk Naukovo-metodychnoho tsen-tru navchal'nykh zakladiv sfery tsyvil'noho zakhystu*. 2017. № 27. P. 51–53. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7041/1/Tereshchenko%20Hafiatulina%2051-53.pdf>